

Sotsiaalministeeriumi raamatupidamine ja tehingute seaduslikkus 2016. aastal

Sotsiaalministeeriumi raamatupidamine ja tehingute seaduslikkus 2016. aastal

Kokkuvõte auditeerimise tulemustest

Mida me auditeerisime?

Riigieelarve seadus kohustab Riigikontrolli igal aastal auditeerima riigi raamatupidamise aastaaruande õigsust ning riigi tehingute seaduslikkust. Riigi raamatupidamise aastaaruandesse konsolideeritakse kõigi riigiraamatupidamiskohustuslaste, riigi äriühingute, riigi asutatud sihtasutuste ning riigi tulundusasutuse finantsaruanded, kus on kajastatud tehtud majandustehinguid.

Sotsiaalministeeriumi raamatupidamise ja tehingute seaduslikkuse audit on osa riigi raamatupidamise aastaaruande õigsuse ja riigi tehingute seaduslikkuse hindamisest. Selleks, et anda hinnang riigi raamatupidamise aastaaruande õigsusele ja tehingute seaduslikkusele, tegi Riigikontroll audititoiminguid Sotsiaalministeeriumis, kontrollides

- riigi raamatupidamise aastaaruande seisukohalt oluliste kirjete kajastamise õigsust ministeeriumi finantsaruandes;
- 2016. aasta eelarve täitmise aruande õigsust ning
- 2016. aastal sooritatud majandustehingute vastavust riigieelarve seadustele ning riigihangete seadusele ja piiratud ulatuses riigivaraseadusele.

Lisaks tegi Riigikontroll sisekontrollisüsteemi toimivusele hinnangu andmiseks audititoiminguid sotsiaalmaksutulu ning kaupade ja teenuste müügitulu valdkonnas.

Mida me auditi tulemusel järeldasime?

Riigikontrolli hinnangul on auditiaruande punktis 1 esitatud Sotsiaalministeeriumi finantsaruande kirjed 31.12.2016. aasta seisuga kajastatud raamatupidamise hea tava kohaselt, sh on järgitud avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendit ning raamatupidamise seadust. Riigikontrolli arvates on ministeerium ja tema valitsemisala asutused lähtunud tehingute kajastamisel täielikust ning asjakohasest infost.

Riigikontrolli hinnangul annab Sotsiaalministeeriumi 2016. aasta eelarve täitmise aruanne, mis näitab eelarvekuludena 3 579 784 575 eurot, investeeringutena 4 232 459 eurot, finantseerimistehingutena 203 402 eurot, tuludena 2 345 020 744 eurot, usaldusväärset teavet ministeeriumi kogutud tulude (sh laekunud toetuste), tehtud kulude, investeeringute ja finantseerimistehingute kohta.

Riigikontrolli arvates on Sotsiaalministeeriumi majandustehingud olulises osas sooritatud kooskõlas riigieelarve seadusega, 2016. aasta riigieelarve seadusega ning 2016. aasta riigieelarve seaduse muutmise seadusega.

Riigikontrolli hinnangul on Sotsiaalministeerium ja tema valitsemisala asutused olulises osas järginud riigihangete seaduse põhimõtteid.

Sisukord

Riigikontrolli järeldused auditeeritud valdkondade kohta	4
Ministeeriumi valitsemisala raamatupidamine on heal tasemel	4
Ministeeriumi valitsemisala majandustehingud on valdavalt seaduslikud	4
Ministeeriumi valitsemisala asutused on tulude kogumisel järginud õigusakte	5
Ministeerium ning tema valitsemisala asutused on tegevuskulusid ja investeeringuid teinud üldjuhul sihipäraselt	6
Jätkuvalt vajab parandamist ministeeriumi info- ja kommunikatsioonitehnoloogia investeeringute planeerimine ja suutlikkus investeeringuraha kasutada	7
2016. aasta riigieelarve seaduse seletuskirjas ministeeriumi kohta esitatud info kvaliteet ei ole piisav	7
Ministeerium ja tema valitsemisala asutused on üldjuhul järginud riigihangete seadust	9
Ministeerium on kontrollitud ulatuses varaga ümber käinud kooskõlas riigivaraseadusega	11
Ülevaade riigivalitsemise reformi kava elluviimisest Sotsiaalministeeriumis	11
Riigikontrolli soovitused ja auditeeritu vastused	13
Auditi iseloomustus	14
Riigikontrolli varasemaid auditeid Sotsiaalministeeriumi raamatupidamise valdkonnas	17
Lisa 1. Hinnangu andmise kriteeriumid	18
Lisa 2. Tehingute seaduslikkuse kontrolliga hõlmatud ministeeriumi äriühing ja sihtasutused ning nende auditite tulemused	19

Riigikontrolli järeldused auditeeritud valdkondade kohta

Raamatupidamisarvestus

Ministeeriumi valitsemisala raamatupidamine on heal tasemel

1. Riigi raamatupidamise aastaaruande seisukohast olulised ministeeriumi finantsaruande kirjed ja Riigikontrolli hinnangud nende kajastamisele raamatupidamises on esitatud tabelis 1. Kirje summad on võetud Sotsiaalministeeriumi kantsleri 17.05.2017 allkirjastatud saldoandmikust.

Tabel 1. Auditeeritud finantsaruande kirjed

Auditeeritud finantsaruande kirje nimetus	Kirje summa (eurodes)	Kas tehingud on kajastatud raamatupidamises korrektselt?
Sotsiaalkindlustustoetused	1 675 568 507	Jah
Sotsiaalabitoetused ja muud toetused füüsilistele isikutele	571 025 970	Jah
Majandamiskulud	135 640 722	Jah
Saadud siirded*	2 593 392 974	Jah
Antud siirded**	1 361 073 346	Jah

* sh finantseerimine riigieelarvest 2,55 mld eurot, eripensionide maksmiseks teistelt riigiasutustelt saadud 26,2 mln eurot.

** asutustele laekunud tulu kandmine riigieelarvesse 1,3 mld eurot; eripensionide väljamaksete üleandmine 26,8 mln eurot; sotsiaalkaitse kuludeks maavalitsustele 15,7 mln eurot.

Ministeeriumi valitsemisala majandustehingud on valdavalt seaduslikud

Tehingute seaduslikkus

2. Tabelis 2 on antud ülevaade sellest, milliseid tegevusvaldkondi Riigikontroll auditeeris ning millised olid peamised järeldused majandustehingute õiguspärasuse kohta kontrollitud tegevusvaldkondades. Tegevuste rahaline maht, mis on esitatud sulgudes iga tegevusvaldkonna järel, on võetud Sotsiaalministeeriumi 2016. aasta riigieelarve täitmise aruandest, mille kantsler on kinnitanud 25.05.2017.

Tabel 2. Auditeeritud tegevusvaldkonnad

Auditeeritud tegevusvaldkond	Auditeeritud asutus	Kas tehingute tegemisel on järgitud lisas 1 toodud õigusaktide põhimõtteid?
Sotsiaalmaksutulu saamine (2,3 miljardit eurot)		
Sotsiaalmaksutulu (sh riikliku pensionikindlustuse raha ja Eesti Haigekassa sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa)	Sotsiaalkindlustusamet	Jah
Tulu saamine kaupade ja teenuste müügist (5,1 miljonit eurot)		
Kaupade ja teenuste müük (sh ravimi müügiloa taotluse hindamise tasu, ravimi ohutus- ja kvaliteediseire tasud, laborite tegevusest laekuv tulu)	Ravimiamet, Terviseamet	Jah

Toetuste andmine (3,5 miljardit eurot)		
Antud sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks ja Eesti Töötukassale	Sotsiaalministeerium	Jah
Eesti Haigekassale antud sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	Sotsiaalministeerium	Jah
Sotsiaaltoetused (sh riikliku pensionikindlustuse vahendid, peretoetused)	Sotsiaalkindlustusamet	Jah
Tegevuskulude tegemine (177 miljonit eurot)		
Tööjõukulud	Valitsemisala*	Jah
Majandamiskulud, sh hangete korraldamine	Sotsiaalministeerium, Sotsiaalkindlustusamet, Terviseamet; Tervise Arengu Instituut; riigihangete kontroll kogu valitsemisalas	Jah
Tehingud riigivaraga (sh investeeritud 4,2 miljonit eurot)		
Investeeringute tegemine, sh hangete korraldamine	Valitsemisala	Jah
Vara tasuta võõrandamine	Sotsiaalministeerium	Jah
Finantseerimistehingud (0,2 miljonit eurot)		
SA-le TÜ Kliinikum ASi Valga Haigla aktsiate soetamiseks	Sotsiaalministeerium	Jah

* Sotsiaalministeeriumi valitsemisala hõlmab ministeeriumi, Sotsiaalkindlustusametit, Terviseametit, Ravimiametit, Tervise Arengu Instituuti, Tööinspeksiooni ja Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskust, riikliku lepitaja ning soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantseleid.

Ministeeriumi valitsemisala asutused on tulude kogumisel järginud õigusakte

Tulude kogumine

3. Sotsiaalministeeriumi valitsemisalale laekunud tulud olid 2016. aasta eelarve täitmise aruande järgi kokku 2,35 miljardit eurot, sh sotsiaalmaksu pensionikindlustuse osa 1,2 miljardit ja ravikindlustuse osa 1 miljard eurot, mis kokku olid 2015. aastaga võrreldes suurenenud 135 miljonit eurot. Sotsiaalmaksust Sotsiaalkindlustusametile pensionikindlustusteks kantud raha oli Riigikontrolli hinnangul kulutatud sihipäraselt, st pensionide maksmiseks.

4. Auditi käigus selgitati, kas Ravimiameti ja Terviseameti sisekontrollisüsteem, sh töökorraldus, loob piisava aluse, et tulude kogumisel järgitaks riigivaraseaduses sätestatud üldpõhimõtteid. Audiitorid jõudsid järgmiste järeldusteni:

- üldiselt loob ametite sisekontrollisüsteem piisava aluse riigivaraseaduse üldpõhimõtete järgimiseks tulude kogumisel;
- tulu (nt lõivud, asja või teenuse hind) määrares ja sisse nõudes on valitsemisala asutused juhindunud enamasti põhimõttest suurendada kasu ja vältida kahju, mis riik võib neist toimingutest või tehingutest saada;

- ministeeriumi valitsemisalas on enamjaolt tulu määratud ja kogutud kooskõlas õigusaktidega ning läbipaistvalt ja kontrollitavalt, seejuures on laekunud raha kantud riigieelarve tuludesse.

Ministeerium ning tema valitsemisala asutused on tegevuskulusid ja investeeringuid teinud üldjuhul sihipäraselt

Tegevuskulude ja investeeringute tegemine

SKAIS 2 on Eesti üks olulisemaid infosüsteemi arendusi. SKAIS 2 on sotsiaalkaitse avalike teenuste ajakohastamise projekt, mille eesmärk on optimeerida Sotsiaalkindlustusameti riiklike pensionide, toetuste, hüvitiste maksmise ning teenuste (rehabilitatsiooni, erihooletamise, ohvriabi) pakkumise protsessi, ehitada neid toetav infosüsteem ning luua uued avalike teenuste vahendid ja kanalid.

Projekti SKAIS 2 viiakse ellu aastatel 2014–2018 ning selle investeeringute maht on kokku 8 619 900 eurot. Projekti rahastatakse riigieelarvest ja Euroopa Liidu tõukefondidest.

5. Ministeeriumi valitsemisalale oli 2016. aastal riigieelarves tegevuskuludeks ette nähtud 3,59 miljardit (sh oli eelmisest eelarveaastast 2016. aastasse üle toodud 8,46 miljonit eurot). Sellest kulutati 2016. aastal 3,58 miljardit eurot ning võrreldes 2015. aastaga suurenesid kulud 225,8 miljoni euro võrra. Järgmisse eelarveaastasse viidi tegevuskuludeks ette nähtud raha üle kokku 2,7 miljonit eurot ning selle raha üleviimine on Riigikontrolli arvates kõikidel juhtudel põhjendatud.

6. Ministeeriumi valitsemisalas oli plaanis teha investeeringuid 6,69 miljoni euro eest (sh eelmisest eelarveaastast oli 2016. aastasse üle toodud 2,5 miljonit eurot), millest tegelikult investeeriti 4,2 miljonit eurot. Peamiselt investeeriti info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) arendusse. Järgmisse eelarveaastasse viidi kasutamata investeeringu- projektide raha üle kokku 2,4 miljonit eurot ning selle summa üleviimine on seotud peamiselt Terviseameti uue büroo- ja laborihoone sisustuse ning seadmete ostuga (1,2 miljonit eurot). 0,8 miljonit eurot on tekkinud **SKAIS 2** ja muude IT-investeeringutööde valmimise edasilükkumise tõttu ja on kavas kasutada lõpetamata investeeringute jätkamiseks. IT-investeeringute valmimise edasilükkumise tõttu kasutamata jäänud 400 000 eurot antakse majandamiskuludeks ministeeriumi valitsemisala IT-asutusele TEHIK, kes hakkab muu hulgas ka SKAIS 2 ülal pidama ja hooldama.

7. Finantseerimistehinguteks oli 2016. aastal eelarves ette nähtud 200 000 eurot, millega osteti Tartu Ülikooli Kliinikumile Valga Haigla aktsiad.

8. Auditi käigus selgitati, kas Sotsiaalministeeriumi töökorraldus ning sisekontrollisüsteem loovad piisava aluse eraldatud raha sihipäraseks kasutamiseks. Audiitorid jõudsid järgmiste järeldusteni:

- üldiselt loob ministeeriumi sisekontrollisüsteem, sh töökorraldus, piisava aluse raha sihipäraseks kasutamiseks;
- investeeringuteks eraldatud raha on kasutatud sihipäraselt;
- 2016. aastal kasutati majandamiskuludeks 142 miljonit eurot ja seda on tehtud sihipäraselt, eelarvest on kinni peetud ning ettemaksed ja tehtud kulutused on põhjendatud;
- 2016. aastal kasutati tööjõukuludeks 36 miljonit eurot ja seda on tehtud sihipäraselt, kulutuste tegemisel on peetud kinni eelarve piirmääradest;
- 2016. aastal anti ja vahendati toetusi 88,9 miljoni euro ulatuses ja seda on tehtud üldjuhul sihipäraselt, maksete tegemisel on peetud kinni eelarve piirmääradest;

- finantseerimistehinguteks eraldatud raha kasutati selleks määratud otstarbe kohaselt.

Jätakuvalt vajab parandamist ministeeriumi info- ja kommunikatsioonitehnoloogia investeeringute planeerimine ja suutlikkus investeeringuraha kasutada

IKT-investeeringute tegemine

9. Eelmise aasta auditaruandes tõi Riigikontroll välja, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) investeeringute planeerimine ja investeeringuraha kasutamine vajab läbimõtlemit ning projekti juhtimine tõhustamist, kuna kavandatud projekte ei suudeta plaani järgi ellu viia ja seetõttu kasutati ka IKT-investeeringute eelarvet vähe – vaid 55% ettenähtust. Samuti leiti siis, et parandamist vajab ka IKT-investeeringute planeerimise ja elluviimise täpsus, sest eraldi eelarvet projektidele ei tehtud. Eelarve suuruse määras tööde hind, mis oli kirjas riigihanke tulemusena sõlmitud lepingus.

10. Kokku koos eelmisest aastast üle toodud rahaga oli IKT 2016. aasta eelarve 4 018 973 eurot, millest kasutati ära 68%. Seda on 2015. aastaga võrreldes 13% võrra enam. Raha kasutamata jäämise peamine põhjus on SKAIS 2 ja muude IT-investeeringutööde valmimise edasilükkumine.

11. Auditi käigus selgus, et 2016. aastal jaotati IKT-investeeringute eelarve raha arenduskomitee süsteemi kaudu, kus projektide käivitamiseks tuleb koostada arendusettepanek, milles põhjendatakse muu hulgas arenduse vajalikkust, selle mõju ja väärtust teenuse kasutajatele ning tuuakse välja projekti eeldatav maksumus.

12. Riigikontrolli hinnangul on ministeeriumi infotehnoloogilised vajadused küll läbi mõeldud ja prioriteetsed projektid välja selgitatud, kuid jätkuvalt puudub võimekus viia projektid planeeritud tähtjaks ellu ja kasutada selleks ära riigieelarvega planeeritud raha. Ministeeriumi selgituste kohaselt jälgitakse regulaarselt projektide kulgu, tulemusi ja takistusi ning otsitakse jooksvalt lahendusi. Sellest olenemata ei ole võrreldes eelmise aastaga oluliselt paranenud IKT-investeeringuteks ette nähtud raha kasutamine.

Tervise ja Heaolu

Infosüsteemide Keskus TEHIK

moodustati ministeeriumi IKT-osakonna ja Eesti E-tervise SA rolli liitmisega. Järg- järgult liidetakse keskusega ka seni konsolideerimata teiste haldusalaasutuste IKT-üksused.

13. Ministeeriumi selgituse järgi aitab tagada investeeringute sihipärase kasutamise, plaanipärase elluviimise ning tervikliku juhtimise ja haldamise alates 2017. aastast tööd alustanud [Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus \(TEHIK\)](#). Ministeeriumi hinnangul tugevdab TEHIK IT-valdkonna kompetentsust, kuna koondab parima praktika ja kvalifitseeritud töötajad ning tekib tervikpilt tervise- ja sotsiaalteenuste ning töövaldkonna e-teenustest. IKT-valdkonna raha parema planeerimise ja kasutamise tulemused peaksid plaanide kohaselt väljenduma 2017. aasta lõpus.

2016. aasta riigieelarve seaduse seletuskirjas ministeeriumi kohta esitatud info kvaliteet ei ole piisav

2016. aasta riigieelarve seaduse seletuskiri

14. Riigikontroll on oma iga-aastastes finantsauditites järjepidevalt pööranud tähelepanu riigieelarve koostamise protsessile. Auditeeritud perioodil keskendus Riigikontroll 2016. aasta riigieelarve seaduse seletuskirja sisu hindamisele. Selleks analüüsisid audiitorid seletuskirjas esitatud infot ning konkreetseteks tegevusteks ettenähtud raha kasutamist.

Seletuskirja tähtsuse suurenemist rõhutab ka Rahandusministeeriumi kava lisada iga-aastase riigieelarve seletuskirja täiendav info järgneva kolme aasta perspektiivis kavandatavate investeeringute, rahavoogude prognoosi ja eelarvelise bilansi kohta.

15. Analüüsi eesmärk oli selgitada, kas 2016. aasta riigieelarve seletuskirjas ministeeriumi valitsemisala kohta esitatud selgitused on arusaadavad, selged, täielikud, läbipaistvad ja ratsionaalsed. Samuti sooviti saada teada, kas riigieelarve raha kulutati nendeks tegevusteks, mida seletuskirjas oli kirjeldatud.

16. Riigikontrolli hinnangul on ministeeriumi kohta esitatud info kvaliteetne, kui see on

- arusaadav ja selge – seletuskirja lugedes on võimalik ilma lisateadmisteta vastava valdkonna kohta aru saada, millest eelarve summa koosneb ja mis tegevusi kavatakse selle eest teha;
- täielik ja läbipaistev – kõik olulised read on lahti seletatud, puuduvad suured summad, mille sisu ei ole selgitatud või on selgitatud pealiskaudselt; seletuskirja ja vastuvõetud eelarve vahel ei ole olulisi erinevusi; olulisemad eelarve muutused võrreldes eelneva aastaga on selgitatud;
- ratsionaalne – ei ole esitatud detailseid selgitusi ebaoluliste summade kohta.

17. Analüüsi käigus tuvastati, et 2016. aasta riigieelarve seaduse seletuskiri ei olnud piisavalt kvaliteetne, kuna selgitav tekst oli vastuolus tabelites toodud infoga ja tabeliinfo ei vastanud seadusele ning esines ka arvutusvigu. Näiteks:

- kulud investeeringutoetusteks olid seaduse seletuskirjas olevas tabelis näidatud 5 560 425 eurot väiksemas summas, kui seaduses ette nähtud ja seletuskirja tekstis lahti kirjutatud;
- 2016. aasta riigieelarve seaduse real „Saadud kodumaised toetused“ on kirjas, et Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskusel on plaanis saada 42 000 eurot õppekohamaksu, samas aga on seaduse seletuskirjas olevas tabelis kirjas 5 218 760 eurot;
- seaduse seletuskirjas on sotsiaalteenuste osutamise tabel, kus 2016. aasta summa on –39 545 020 eurot. Kui detailse jaotuse summad kokku liita, siis saab kokku summaks –38 545 020 eurot, mis on 1 miljoni võrra tabelis näidatud summast väiksem. Tabelis on näidatud real „Psüühiliste erivajadustega inimeste hoolekanne kohtumääruse alusel“ kuludeks 340 000 eurot 1 340 000 euro asemel.

18. Riigikontrolli arvates on Rahandusministeeriumi juhtimisel koostatav riigieelarve seletuskiri oluline dokument, kus kirjeldatakse, milleks maksumaksja raha kasutatakse ja millised on prioriteedid. Seega peab seletuskiri olema kvaliteetne, sh peavad kõik arvulised näitajad seaduses, seletuskirja tabelites ja tekstis olema kajastatud samades summates; selgitatud peab olema, milleks raha kasutatakse; selgitused peavad olema arusaadavad, selged, täielikud, läbipaistvad ja ratsionaalsed. Eelarve seletuskiri annab avalikkusele ja Riigikogule aluse kulude sihipärasuse ja

vajalikkuse hindamiseks. Seletuskirjas esitatud selgituste ebapiisavus või mittetäielikkus põhjustab riski, et pole võimalik kontrollida ega hinnata, kas riigieelarve seadusega erinevateks tegevusteks raha andmine on vajalik ja kas eraldatud raha kasutati sihipäraselt.

19. Riigikontrolli soovitus sotsiaalkaitseministrile ning tervise- ja tööministrile: parandada Sotsiaalministeeriumi koostööd

Rahandusministeeriumiga riigieelarve seaduse seletuskirja koostamisel ning veenduda seletuskirjas esitatud andmete piisavuses ja korrektsuses.

Sotsiaalkaitseministri ning tervise- ja tööministri vastus: on kahetsusväärne, et 2016. aasta riigieelarve seaduse seletuskirja Sotsiaalministeeriumi osas on vigu. Sotsiaalministeerium otsib koostöös Rahandusministeeriumiga lahendusi, et järgmistel aastatel vigu ei esineks ja esitatava info kvaliteet paraneks.

Kõik seletuskirjas olevad vead on tabelites, mille lisamist riigieelarve seaduse seletuskirja ja haldamist teostab Rahandusministeerium.

Koostöös Rahandusministeeriumiga tuleb leida seletuskirja haldamise meetod, et ka pärast valitsemisalas ja Rahandusministeeriumis toimunud seletuskirja kontrollimist jääksid tabelites olevad eelarvenumbrid õigeks.

Samuti tuleb tõhustada seletuskirja eelarvetabelite kontrollimeetodit.

Ministeerium ja tema valitsemisala asutused on üldjuhul järginud riigihangete seadust

20. Riigikontroll kontrollis valitud tehingute ulatuses ministeeriumi ja valitsemisala asutuste soetuste vastavust riigihangete seaduse nõuetele. Seejuures keskenduti riigihangete menetlust puudutava sisekontrollisüsteemi hindamisele valitsemisala asutustes ning hinnati valitud tehingute puhul, kas korraldatud hanked on kooskõlas nii riigihangete seaduse kui ka selle seaduse alusel koostatud asutuste sisekordadega. Samuti kontrolliti valitsemisala asutustes, kas hanked on korraldatud viisil, mida nõuab riigihangete seadus.

21. Kontrolli tulemusel tegi Riigikontroll järgmised järeldused:

- Riigikontrolli hinnangul on Sotsiaalministeerium ja tema valitsemisala asutused loonud hankemenetluse korraldamiseks piisava kontrollisüsteemi, sh hangete tegemist reguleerivad korrad on asja- ja ajakohased ning kooskõlas riigihangete seadusega;
- Riigikontroll ei tuvastanud, et 2016. aastal oleks ministeerium ja tema valitsemisala asutused jätnud korraldamata üle **piirmäära** jäävaid hankesid;
- kontrollitud hangete ulatuses olid ministeerium ja tema valitsemisala asutused üldjuhul järginud kehtestatud sisekontrollisüsteemi ja riigihangete seaduse põhimõtteid. Võrreldes 2015. aastaga on ostude planeerimine ja riigihangete korraldamine paranenud.

Ministeeriumi hanked

Riigihanke piirmäärad:

- asjade ja teenuste hankelepingu ning ideekonkursi korral 40 000 eurot,
- ehitustööde hankelepingu ja ehitustööde kontsessiooni korral 250 000 eurot.

Riigi raamatupidamise aruannet ja tehingute seaduslikkust auditeerides täidab Riigikontroll **grupiauditiitori** rolli. See tähendab, et Riigikontroll peab määrama kindlaks riigi seisukohalt olulised üksused, kelle auditeerimist tuleb Riigikontrollil juhendada, ning õigusaktid, mis on auditiga hõlmatud.

Puudused SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla ja SA Tartu Ülikooli Kliinikum hanketegevuses

22. Riigikontroll on grupiauditiitorina määranud kindlaks, kellel riigi valitseva mõju all olevatest sihtasutustest ja riigi äriühingutest tuleb avaliku sektori vandeauditiitorilt tellida tehingute seaduslikkuse audit. Selle auditi ulatuseks on riigihangete seaduse tähtsamad normid. Riigihangete seaduse järgimist kontrolliti Sotsiaalministeeriumi valitsemisel olevas aktsiaseltsis Hoolekandeteenused ning sihtasutustes Tartu Ülikooli Kliinikum, Põhja-Eesti Regionaalhaigla ja Viljandi Haigla, kus Sotsiaalministeerium teostab asutajaõigusi. (Auditiitorite arvamusi vt lisast 2.)

23. Auditite tulemusena selgus, et auditeeritud üksused on loonud hanketegevuse korraldamiseks riigihangete seaduse nõudeid järgiva sisekontrollisüsteemi. Sisekontrollisüsteemi täiustamise kohta andis vandeauditiitor soovitus Põhja-Eesti Regionaalhaiglale. Viljandi Haigla ja Hoolekandeteenused olid auditeeritud perioodil üldjuhul järginud riigihangete seadust. Tegemata hankeid tuvastati Põhja-Eesti Regionaalhaiglas ja Tartu Ülikooli Kliinikumis.

24. Põhja-Eesti Regionaalhaigla hanketegevuse kontrollimisel selgus, et sihtasutus oli riigihangete seaduses ettenähtud hankemenetlust korraldamata teinud 2016. aastal ostutehinguid 3,05 miljoni euro eest (korraldamata oli 11 lihthanget ja 17 riigihanke hankemenetlust). Korraldatud hangete auditeerimisel tuvastati mõnel juhul menetlusreeglite rikkumist, suunava tehnilise kirjeldusega hankedokumente ning vastuolu hankedokumentide ja kvalifitseerimistingimuste vahel. Samuti selgus, et parandamist vajab hangete planeerimine ja hankelepingute täitmise jälgimine.

25. Sarnaselt varasemate aastatega tegi Tartu Ülikooli Kliinikumi vandeauditiitor märkuse ka 2016. aastal tegemata hankemenetluste kohta. Ilma hankemenetlust (sh lihthanget) korraldamata tehti ostutehinguid hinnanguliselt 2,77 miljoni euro eest.

26. Riigikontrolli soovitus sotsiaalkaitseministrile ning tervise- ja tööministrile: nõuda sihtasutuste nõukogudelt regulaarse järelevalve tegemist hanketegevuse üle, et tagada asjade ja teenuste ostmisel raha läbipaistev, otstarbekas ja säästlik kasutamine.

Sotsiaalkaitseministri ning tervise- ja tööministri vastus: ootame Rahandusministeeriumilt kui valdkonna poliitika kujundajalt sellekohaseid ühtselt rakendatavaid juhiseid, kuna riigi sihtasutustele laieneb riigihangete seaduse regulatsioon ning oma tegevuses on nad siiski autonoomsed.

Riigikontrolli kommentaar: Riigikontrolli hinnangul ei mõjuta sihtasutuste autonoomia kohustust järgida oma hanketegevuses riigihangete seadust, kuna riigi asutatud sihtasutused on riigihangete seaduse tähenduses tavapärased hankijad. Samuti on e-riigihangete keskkonnas kättesaadavad riigihangete korraldamiseks vajalikud Rahandusministeeriumi juhised.

Sihtasutuste seaduse järgi on nõukogu üheks ülesandeks teha järelevalvet sihtasutuse tegevuse, sh hanketegevuse üle. Riigikontroll juhib tähelepanu, et riigi sihtasutuses asutajaõigusi teostaval ministril on õigus küsida sihtasutuse nõukogu liikme kaudu selgitusi seaduse täitmise kohta ning anda vajaduse korral suunised hanketegevuse kontrollimiseks.

Käesolevas auditiaruandes kirjeldatud juhtudel võiksid ministrid seda õigust kasutada.

Ministeerium on kontrollitud ulatuses varaga ümber käinud kooskõlas riigivaraseadusega

Ministeeriumi varad

27. Auditi käigus selgitati, kas asenduskodude peremajade ehitamisel tehtud investeeringute tasuta üleandmine kohalikele omavalitsustele oli kooskõlas riigivaraseadusega.

28. Toimingute tulemusel leiab Riigikontroll, et peremajade ehitamisel tehtud investeeringute tasuta üleandmisel on ministeerium toiminud kehtivate reeglite kohaselt.

Ülevaade riigivalitsemise reformi kava elluviimisest Sotsiaalministeeriumis

Riigivalitsemise reformi kava elluviimine

Riigivalitsemise reform – 2015. aastal alustatud riigivalitsemise ümberkorraldus, mille üks eesmärke on tõhusam ja jõukohasem riigi sisemine töökorraldus, mille saavutamiseks on vaja valitsussektori töötajate arvu vähendada kooskõlas tööealise rahvastiku kahanemisega. Auditeeritud perioodi jäi Vabariigi Valitsuse otsus vähendada valitsussektori töötajate arvu ajavahemikul 01.06.2015–31.05.2016 kokkulepitud näitajate võrra. Riigikontroll analüüsis otsuse elluviimist kõigis valitsemisalades, andmata sellele hinnangut.

29. Vabariigi Valitsuse 2015. aastal otsustatud **riigivalitsemise reformi** kava kohaselt on seatud eesmärgiks vähendada järjepidevalt keskvalitsuse töötajate arvu ning reformida avalike teenuste pakkumist. See otsus mõjutab riigi finantsjuhtimist ja ministeeriumidele eraldatud eelarveraha kasutamist. Auditi käigus koguti infot riigivalitsemise reformi elluviimise tegevuskava kohta ministeeriumides. Seejuures uuriti, millised on seni tehtud ja kavandatavad eelarve- ning personalimuudatused ning milliseid põhi- või kõrvaltegevusi need hõlmavad. Selgitati, kas ja kuidas on mõjutanud või mõjutavad kärped teenuste osutamist ja tegevuste elluviimist.

30. Kuna selliste reformide puhul esineb risk, et teenuseid hakatakse sisse ostma töötajatelt võlaõiguslike lepingute alusel ning sel juhul pole tagatud eesmärk muuta riigi töökorraldus säästlikumaks, siis tegid audiitorid kontrollitoiminguid veendumaks, et kaotatud töökohtade ülesandeid ei ole asendatud samade ülesannete sisseostmisega.

31. Auditi käigus küsitleti ministeeriumi ja Terviseameti töötajaid ja analüüsiti saadud dokumente. Selle tulemusena selgusid järgmised asjaolud:

- Sotsiaalministeerium ei täitnud riigivalitsemise reformi raames neile pandud kohustust koondada 235 töökohta ajavahemikul 01.06.2015–01.06.2016. Tegelikult vähenes töötajate arv sellel perioodil 37 inimese võrra.
- Rahandusministeeriumi koostatud kärpekava hõlmas endas nii Sotsiaalministeeriumi, tema valitsemisala asutusi kui ka ministeeriumi valitseda olevat äriühingut ja sihtasutusi, kus ministeerium teostab asutajaõigusi. Kava järgi oleks tulnud näiteks Põhja-Eesti Regionaalhaiglal koondada 80 töökohta ning Tartu Ülikooli Kliinikumil 85 töökohta. Haiglate hinnangul ei ole võimalik sellises mahus koondada, sest personali vähendamine kahjustab oluliselt tervishoiuteenuste osutamise võimekust. Haiglate vastuseisu etteantud mahus koondamistele toetab ka õiguskantsler, kellele Tartu Ülikooli Kliinikum tegi asjakohase järelepärimise. Õiguskantsleri hinnangul ei ole Vabariigi Valitsusel ega ministritel õigust sihtasutuse juhtimisse vahetult sekkuda ja nende töötajate arvu vähendamise üle otsustada. Kuna töötajate arvu vähendamine eeldab

sihtasutuse organite otsust, siis ei saanud ministeerium kärpekava ette antud mahus ellu viia.

- Riigikontrollile antud selgituste järgi said koondamised ministeeriumis, valitsemisala asutustes ja ASis Hoolekandeteenused võimalikuks peamiselt tööprotsesside ümberkorraldamise ja olemasolevate töötajate koormuse suurendamise teel. Ühe suurema kärpe saavutas AS Hoolekandeteenused, kes korraldas ümber tugiteenuste osutamise (koristamise ja pesukorralduse), kus seda teevad nüüd teenust saavad kliendid ise töötajate juhendamise all. Saadud selgituste järgi ei jäänud koondamiste tõttu teenused osutamata ega kavandatud tegevused tegemata ning kokkuhoitud raha arvel saadi töötajate palkasid reguleerida.
- Ministeeriumi personalijuhi sõnul on Sotsiaalministeeriumi selge prioriteet kogu valitsemisala efektiivsemaks muuta, kuid edaspidised tegevused keskenduvad senisest enam sisulisele analüüsile, kas ja mida on võimalik süsteemselt muuta, et valitsemisalas personali vähendada. Näiteks analüüsitakse dubleerivaid funktsioone, tehakse IT-arendusi ja struktuurseid ümberkorraldusi, mis võimaldavad muu hulgas vähendada tööjõu hulka.
- Riigivalitsemise reformi raames alustas ministeerium tervisevaldkonnaga seotud riigiasutuste (Terviseamet, Tervise Arengu Instituut, Ravimiamet) ühendamise võimaluste analüüsimist. Loodi ka ministeeriumi IT-asutus TEHIK, mis koondab endas E-tervise SA ning ministeeriumi IT- ja e-teenuste arenduse ülesanded.

32. Audititoimingute tulemusena tuvastas Riigikontroll ühe juhu, kus ministeerium oli koondatud töötajaga sõlminud käsunduslepingu viieks kuuks, et lõpetada enne koondamist poolelijäänud töö. Seda, et seoses koondamistega oleks hakatud teenuseid rohkem sisse ostma, auditi käigus ei tuvastatud.

33. Riigikontroll teeb teemast kokkuvõtva kõiki ministeeriume hõlmava ülevaate auditiaruandes „Riigi 2016. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“.

/allkirjastatud digitaalselt/

Krista Zibo
finantsauditi osakonna peakontrolör

Riigikontrolli soovitused ja auditeeritu vastused

Riigikontroll andis auditi tulemusel Sotsiaalministeeriumile aruandes soovitusi. Sotsiaalkaitseminister ja tervise- ja tööminister saatsid 26. juunil 2017 oma vastuse Riigikontrolli auditiaruande eelnõule.

Riigikontrolli soovitused	Auditeeritu vastused
Puudused 2016. aasta riigieelarve seaduse seletuskirjas 19. Soovitus sotsiaalkaitseministrile ning tervise- ja tööministrile: parandada Sotsiaalministeeriumi koostööd Rahandusministeeriumiga riigieelarve seaduse seletuskirja koostamisel ning veenduda seletuskirjas esitatud andmete piisavuses ja korrektsuses. (p-d 14–18)	Sotsiaalkaitseministri ning tervise- ja tööministri vastus: on kahetsusväärne, et 2016. aasta riigieelarve seaduse seletuskirja Sotsiaalministeeriumi osas on vigu. Sotsiaalministeerium otsib koostöös Rahandusministeeriumiga lahendusi, et järgmistel aastatel vigu ei esineks ja esitatava info kvaliteet paraneks. Kõik seletuskirjas olevad vead on tabelites, mille lisamist riigieelarve seaduse seletuskirja ja haldamist teostab Rahandusministeerium. Koostöös Rahandusministeeriumiga tuleb leida seletuskirja haldamise meetod, et ka pärast valitsemisalas ja Rahandusministeeriumis toimunud seletuskirja kontrollimist jääksid tabelites olevad eelarvenumbrid õigeks. Samuti tuleb tõhustada seletuskirja eelarvetabelite kontrollimeetodit.
Puudused sihtasutuste hanketegevuses 26. Soovitus sotsiaalkaitseministrile ning tervise- ja tööministrile: nõuda sihtasutuste nõukogudelt regulaarse järelevalve tegemist hanketegevuse üle, et tagada asjade ja teenuste ostmisel raha läbipaistev, otstarbekas ja säästlik kasutamine. (p-d 22–25)	Sotsiaalkaitseministri ning tervise- ja tööministri vastus: ootame Rahandusministeeriumilt kui valdkonna poliitika kujundajalt sellekohaseid ühtselt rakendatavaid juhiseid, kuna riigi sihtasutustele laieneb riigihangete seaduse regulatsioon ning oma tegevuses on nad siiski autonoomsed. Riigikontrolli kommentaar: Riigikontrolli hinnangul ei mõjuta sihtasutuste autonoomia kohustust järgida oma hanketegevuses riigihangete seadust, kuna riigi asutatud sihtasutused on riigihangete seaduse tähenduses tavapäraseid hankijad. Samuti on e-riigihangete keskkonnas kättesaadavad riigihangete korraldamiseks vajalikud Rahandusministeeriumi juhised. Sihtasutuste seaduse järgi on nõukogu üheks ülesandeks teha järelevalvet sihtasutuse tegevuse, sh hanketegevuse üle. Riigikontroll juhib tähelepanu, et riigi sihtasutuses asutajaõigusi teostaval ministril on õigus küsida sihtasutuse nõukogu liikme kaudu selgitusi seaduse täitmise kohta ning anda vajaduse korral suunised hanketegevuse kontrollimiseks. Käesolevas auditiaruandes kirjeldatud juhtudel võiksid ministrid seda õigust kasutada.

Auditi iseloomustus

Auditi eesmärk

Tulenevalt riigieelarve seadusest on Riigikontrolli kohustuseks auditeerida riigi raamatupidamise aastaaruannet. Samuti tuleb Riigikontrollil kontrollida riigi tehingute seaduslikkust. Ministeeriumi raamatupidamise ja tehingute seaduslikkuse audit on riigi raamatupidamise aastaaruande ja tehingute seaduslikkuse auditi üheks osaks.

Sotsiaalministeeriumi auditi eesmärk on avaldada arvamust ministeeriumi tehingute seaduslikkuse kohta ja riigi raamatupidamise aastaaruande seisukohalt oluliste tulemiarunde kirjete õigsuse kohta ministeeriumi tulemiarundes.

Auditi ulatus ja käsitusviis

Riigikontroll sooritas auditi kooskõlas INTOSAI (Kõrgeimate Auditiasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon) auditistandarditega, milles on käsitletud nii finantsaruannete kui ka tehingute seaduslikkuse auditeerimist finantsaruannete auditi käigus. Nende standardite järgi tuleb audit kavandada ja sooritada viisil, mis võimaldab põhjendatud kindlustundega otsustada, et finantsaruanded ei sisalda olulisi väärkajastamisi ja tehingud on kontrollitud ulatuses olulises osas kooskõlas asjakohaste seadustega.

Audititoimingute käigus koguti finantsaruannetes esitatud arvandmete ja muu avalikustatud info ning tehingute seaduslikkuse kohta tõendusmaterjali. Asjakohaste audititoimingute kavandamiseks võttis Riigikontroll arvesse finantsaruannete koostamiseks ja tehingute seaduslikkuse järgimiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi. Sisekontrollisüsteemi kui terviku tulemuslikkuse kohta Riigikontroll arvamust ei avalda. Auditi käigus hinnati ka seda, kas kasutatud arvestuspõhimõtted on olnud asjakohased.

Ministeeriumis ei ole Riigikontroll teinud raamatupidamise aastaaruande auditit, vaid on sooritanud audititoiminguid, mis on vajalikud, et anda hinnang riigi raamatupidamise aastaaruandele ja tehingute seaduslikkusele. Seetõttu ei avalda Riigikontroll arvamust 17.05.2017 allkirjastatud saldoandmiku kui terviku õigsuse kohta.

Riigikontroll leiab, et audititoimingud annavad piisava aluse, et avaldada arvamust riigi raamatupidamise aastaaruande seisukohast oluliste finantsaruande kirjete kajastamise õigsuse kohta Sotsiaalministeeriumi finantsaruandes ning Sotsiaalministeeriumi eelarve täitmise aruande usaldusväärsuse ja majandustehingute seaduslikkuse kohta.

Riigikontrolli hinnang – olulises osas kooskõlas – tähendab, et puuduvad sellised asjaolud, mille esitamine või esitamata jätmine võib mõjutada auditiaruande kasutaja hinnangut asutuse finantsnäitajatele ja tehingute seaduslikkusele. Olulisuse määramisel on Riigikontroll võtnud arvesse nii olulisuse kvantitatiivseid (olulisus summa järgi) kui ka kvalitatiivseid (olulisus sisu ja konteksti järgi) aspekte. Olulisuse hindamisel sisu ja konteksti järgi on Riigikontroll võtnud arvesse nii eksimuste mõju üksikult ja koos kui ka sisemisi ja väliseid mõjutegureid.

Riigikontroll annab põhjendatud kindlusel põhineva arvamuse selle kohta, kas ministeeriumi tehingud vastavad riigieelarve seadustele, riigihangete seadusele. Piiratud kindlusele tuginev aramus antakse, hinnates tehingute vastavust riigivaraseadusele. Seejuures tuuakse välja eksimused riigivaraseaduse tähtsamate nõuete vastu. Ülejäänud seaduste ja õigusaktide puhul kontrollitakse tähtsamate vastavusnõuete täitmist, tuues välja puudused ja tehes soovitusel, avaldamata seejuures kokkuvõtvat arvamust. Vt lisas 1 nimetatud õigusakte.

Sotsiaalministeeriumi raamatupidamine

Et avaldada arvamust riigi raamatupidamise aastaaruande seisukohast oluliste finantsaruande kirjete kajastamise õigsuse kohta Sotsiaalministeeriumi finantsaruandes, hindas Riigikontroll, kas finantsaruande kirjete kajastamine vastab Eesti heale raamatupidamistavale. Selle põhinõuded on kehtestatud Eesti raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna juhendid ning avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend. Eesti hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele (Euroopa Liidu raamatupidamise direktiivid, rahvusvahelised avaliku sektori raamatupidamise standardid).

Sotsiaalministeeriumi tehingute seaduslikkus

Seaduslikkuse auditeerimisel pöörati põhitähelepanu sellele, kas riigivara on valitsetud heaperemehelikult. Heaperemehelik valitsemine tähendab, et riigivaraga on ümber käidud eesmärgipäraselt, otstarbekalt, säästlikult ja tõhusalt ning läbipaistvalt ja kontrollitavalt. Riigi tehingute seaduslikkuse kohta arvamuse avaldamiseks tuleb Riigikontrollil lisaks riigiasutustes tehtavatele audititoimingutele veenduda (s.t täita grupiauditi rolli), kas ka teiste üksuste (riigi valitseva mõju all olevate riigi äriühingute ja sihtasutuste) majandustehingud on sooritatud kooskõlas riigihangete seadusega. Neid üksusi auditeerivad erasektori vandeaudiitorid, mistõttu tuleb Riigikontrollil juhendada nende tööd.

Riigieelarve seadustele vastavuse kontrollimine jagunes kaheks: tehingute seaduslikkuse auditeerimine ja eelarve täitmise aruande kontrollimine. Tehingute seaduslikkuse kohta arvamuse avaldamiseks auditeeris Riigikontroll, kas Sotsiaalministeeriumi tehingud on olulises osas sooritatud, lähtudes riigieelarve seadusest ning 2016. aasta riigieelarve seadusest ja selle seaduse muutmise seadusest. Selleks kontrolliti, kas ministeeriumis on tulud riigieelarvesse kogutud; kulud, investeeringud ja finantseerimistehingud tehtud sihipäraselt; kas iga-aastase eelarveseadusega kehtestatud eelarvest ja selles tehtud muudatustest on kinni peetud ning kas eelarvest tehtud ettemaksed olid vältimatud.

Samuti kontrollis Riigikontroll, kas riigiasutus on võtnud kohustusi ainult siis, kui talle on selleks riigieelarvest raha ette nähtud, ning kas kõik tulud, kulud, investeeringud ja finantseerimistehingud on liigendatud sellisel viisil, et nende majanduslik sisu või otstarve on selgelt kindlaks määratud. Eelarve täitmise aruande kontrollimisel hinnati, kas ministeerium on aruande koostanud ettenähtud reeglite kohaselt ning kas tehtud korregerimised on olnud õigustatud.

Varade soetamisel kontrolliti tehingute vastavust riigihangete seaduse üldpõhimõtetele, milleks on säästlikkus ja otstarbekus, võrdne kohtlemine ja proportsionaalsus, läbipaistvus ja kontrollitavus, efektiivne konkurents ja huvide konflikti vältimine. Selleks kontrolliti valikuliselt ja riskihinnangust lähtudes, kas piirmäära ületavate soetuste puhul on järgitud riigihangete seaduses ette nähtud menetluskorda ja kas lihthangete puhul on kinni peetud riigihangete üldpõhimõtetest. Ministeeriumi valitsemisele kuuluvate valitud äriühingute ja sihtasutuste (vt loetelu lisast 2) tegevuse vastavust riigihangete seadusele auditeerisid erasektori vandeaudiitorid.

Tehingute vastavuse hindamisel riigivaraseadusele kontrolliti valikuliselt ja riskihinnangust tulenevalt, kas ministeeriumi valitsemisala on lähtunud riigivaraseaduses sätestatud riigivara valitsemise põhimõtetest ja kehtestatud olulisematest nõuetest.

Ministeeriumi 2016. aasta tehingute seaduslikkuse ja raamatupidamise auditis käsitleti ka Vabariigi Valitsuse riigivalitsemise reformi kavas olevaid tegevusi ja nende elluviimist. Valitsuse reformi kava järgi soovitakse vähendada keskvalitsuse töötajate arvu ja reformida avalike teenuste osutamise korraldust. Auditi käigus koguti infot riigivalitsemise reformi kava elluviimise kohta, sh selgitati, milline on selle elluviimise tegevuskava Sotsiaalministeeriumis, millised on seni tehtud ja kavandatavad eelarve- ning personalimuudatused ning milliseid põhi- või kõrvaltegevusi need hõlmavad. Uuriti, kas ja kuidas on mõjutanud või mõjutavad kärped teenuste osutamist ja tegevuste elluviimist. Kogutud info põhjal antakse

kõiki ministeeriumeid hõlmav ülevaade riigi 2016. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta koostatavas auditiaruandes.

Auditi lõpetamise aeg

Audititoimingud lõpetati 2017. aasta mais.

Auditi meeskond

Auditis osalesid auditijuht Sale Ajalik, vanemaudiitor Riina Keldrima, audiitorid Triin Saarma ja Jane Sõmmer.

Kontaktandmed

Auditi kohta saab lisainfot Riigikontrolli kommunikatsiooniteenistusest tel +372 640 0704 või +372 640 0777, e-post riigikontroll@riigikontroll.ee.

Auditiaruande elektrooniline koopia (pdf) on saadaval koduleheküljel www.riigikontroll.ee.

Auditiaruande kokkuvõte on saadaval ka inglise keeles.

Auditiaruande number Riigikontrolli asjaajamissüsteemis on 2-1.8/17/60153/21.

Riigikontrolli postiaadress on:

Kiriku 2/4

15013 TALLINN

Tel +372 640 0700

Faks +372 661 6012

riigikontroll@riigikontroll.ee

Riigikontrolli varasemaid auditeid Sotsiaalministeeriumi raamatupidamise valdkonnas

06.07.2016 – Sotsiaalministeeriumi raamatupidamine ja tehingute seaduslikkus 2015. aastal

01.07.2015 – Sotsiaalministeeriumi 2014. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus

27.06.2014 – Sotsiaalministeeriumi 2013. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus

27.06.2013 – Sotsiaalministeeriumi 2012. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus

27.06.2012 – Sotsiaalministeeriumi 2011. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus

06.07.2011 – Sotsiaalministeeriumi 2010. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus

Kõik aruanded on kättesaadavad Riigikontrolli koduleheküljelt www.riigikontroll.ee.

Lisa 1. Hinnangu andmise kriteeriumid

A. Tehingute seaduslikkust hindas Riigikontroll järgmistele õigusaktide puhul:

- 2016. aasta riigieelarve seadus, §-d 1–2, 4, 6;
- 2016. aasta riigieelarve seaduse muutmise seadus, §-d 1,2;
- rahandusministri 10.09.2014. aasta määrus nr 30 „Kassalise teenindamise eeskiri“;
- rahandusministri 16.12.2015. aasta määrus nr 47 „Eelarveklassifikaator“;
- rahandusministri 04.02.2016. aasta määrus nr 9 „Riigi eelarvestrateegia ja ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise kord“;
- riigieelarve seadus, §-d 26–33, 53–56, 60, 64;
- riigihangete seadus, §-d 3–5, 7, 10, 12–16, 18²–21, 23–44, 46–50, 54–58, 65–71, 105–106;
- riigivaraseadus, §-d 13 lg 1–2; § 29 lg 2; § 33 lg 1 p 1; § 108 lg 1.

B. Lisaks hindas Riigikontroll tehingute kontrollimisel kooskõla järgmistele olulisematele õigusaktidega:

- avaliku teenistuse seadus, §-d 52, 61, 63, 90;
- sotsiaalmaksuseadus, § 6, 7, 10;
- ravimiseadus, §-d 67, 77 lg 2; § 78⁵ lg 11, 12; § 94 lg 1;
- riikliku pensionikindlustuse seadus, §-d 7–13, 24, 25–39;
- riiklike peretoetuste seadus, §-d 5, 15–23, 30;
- korruptsioonivastane seadus, §-d 2–5, 7, 10–11.

Lisa 2. Tehingute seaduslikkuse kontrolliga hõlmatud ministeeriumi äriühing ja sihtasutused ning nende auditite tulemused

Sihtasutus/äriühing	Üksus on loonud hanketegevuse korraldamiseks riigihangete seaduse nõudeid järgiva isekontrollisüsteemi	Üksus on hanketegevuses järginud riigihangete seaduse põhiprintsiipe
AS Hoolekandeteenused	Jah	Jah, v.a tähelepaneku puhul, mis on tehtud menetlusreeglite mittejärgimine kohta ühe riigihanke korraldamisel.
Põhja-Eesti Regionaalhaigla SA	Jah, v.a tähelepaneku puhul, mis on tehtud hankekorra täiendamise vajaduse kohta	Jah, v.a märkuse puhul, mis on tehtud lihthangete ja riigihanke hankemenetluste korraldamata jätmise ja menetlusreeglite rikkumise kohta.
SA Tartu Ülikooli Kliinikum	Jah	Jah, v.a märkuse puhul, mis on tehtud riigihanke hankemenetluste ja lihthangete korraldamata jätmise kohta.
SA Viljandi Haigla	Jah	Jah

Allikas: vandeaudiitorite 2016. a auditaruanded